

N:o 37.

Af Herr T. Ekenstam: Om vägunderhållningsskyldighetens fördelning på alla kommunens medlemmar och densamma utgörande efter fyrktal.

Icke utan skäl klagar den jordbrukande delen af vårt lands befolkning, om icke så mycket öfver de skatter och onera, som betunga den, som icke mera öfver den ojemna och derföre orättvisa fördelningen deraf. Vål har man uti våra dagar inträdt uti ett bättre förhållande härutinnan, och bemödandena *synas* icke blott, utan *böra* äfven lända, om än småningom, till ett fullt uttaget steg att det blir full rättvisa.

Ett onus, som ensamt ännu åligger egare eller innehafvare af jord, är vägunderhållnings-skyldigheten, så sommar- som vintertiden. Då denna skyldighet — emedan väl alla hafva mer eller mindre gagn deraf — bör åligga alla samhällets medlemmar i den mån de hafva förmåga dertill och efter den måttstock, som rättvisast kan uppställas, synes härvid ändring snarast behöflig, emedan, ju längre en orättvisa trycker, desto tyngre måste den blifva. Många, hvilka jemförelsevis med mindre möda och bekymmer än jordbrukaren haft och hafva större inkomster än han, hafva först på sednare tider ålagts att med honom bidra till ett och annat af hvad det gemensamma kräfver; men mera är ännu att önska i den delen.

Äfven inom den jordbrukande befolkningen är icke heller, äfven om någon början gjorts, den jemna fördelning af onera, som önskligt och billigt vore. Detta rörer just och i synnerhet ifrågavarande vägunderhållning, hvilken utgöres efter åsatt hemmantal. Då nu inom hvarje kommun den åsatta fyrktalsberäkningen utgör den säkraste och rättvisaste måttstock på hvad hvar och en i fyrktal satt bör kunna åläggas i skyldigheter mot samhället, och äfven blifvit det i vissa delar, vore det väl och både lätt att kunna åstadkomma, och rätt att bestämma, att vägunderhållnings-skyldigheten beräknades efter fyrk. Meningens är dock icke här, hvilket nog varit ifrågasatt, hvarken att Staten skulle öfver-

taga detta onus, eller verkställandet utbjudas å entreprenad och de skyldige med penningar betala kostnaden, ty utgifterna i penningar i alla förhållanden har i vår, för att icke säga penningfattiga tid och land stigit till sin snart möjliga gräns, och denna skyldighet derigenom skulle blifva öfvermåttan dyr, hvadan jag med min röst ej skulle våga biträda ett sådant förslag, utan att skyldigheten såsom hittills skulle utgöras in natura.

Härvid synes då visserligen den svårigheten möta för dem, som, icke egande jordbruk, nu vore afsedde att inträda i denna skyldighet, att icke in natura kunna bestrida den; men ett sådant förhållande är redan nu för handen för många jordbrukare, som hafva sina vägstycken så långt ifrån sig belägna både sommar- och vintertiden, att de icke utan lega kunna utgöra, hvad dem vederbör, ett förhållande, som äfven för en del jordbrukare också komme att kvarstå, äfven efter här föreslagna förändring. Härvid skulle sålunda icke förefinnas något hinder. I största ödmjukhet får jag derföre föreslå, det måtte Riksdagen besluta,

att, med upphäfvande af hittills i dessa fall gällande lagar, vägunderhållnings-skyldigheten, så sommar- som vintertiden, åläggas alla inom samhället varande medlemmar efter det hvarje medlem åsatta fyrktal att utgöras in natura.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 23 Januari 1869.

Thure Ekenstam.